

KVALITETSVURDERING AF

MEDIEMUSEET

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION TIL KULTURSTYRELSENS KVALITETSVURDERING	3
MEDIEMUSEET	5
Nøgletal for museet.....	5
KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING.....	6
KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER	6
Arbejdsgrundlag, organisation, ledelse og fremtid	6
Organisation.....	6
Ledelse	6
Fremtid.....	7
Ressourcegrundlag	7
Økonomi	7
Personale.....	8
Bygninger.....	8
Forskning.....	9
Indsamling.....	10
Registrering.....	11
Bevaring.....	12
Formidling.....	13
KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ MEDIEMUSEET	16

BILAG 1: FORSKNINGEVALUERING

INTRODUKTION TIL KULTURSTYRELSENS KVALITETSVURDERING

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste ti år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer sig om udredningen om bevaring af kulturarven fra 2003 (bevaringsplanen), udredning om museernes formidling fra 2006 (formidlingsplanen), forskningsstrategien for Kulturministeriets område fra 2008, digitalisering af kulturarven fra 2008, Kulturministeriets digitaliseringsstrategi fra 2009, den internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed fra 2010, den national undersøgelse af museernes brugere i 2010 og endelig Kulturministeriets anbefalinger for god ledelse af selvejende kulturinstitutioner fra 2011.

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturstyrelsens hjemmeside:

www.kulturarv.dk/museer/museumsdrift/kvalitetsvurdering

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturstyrelsens anbefalinger til museet samt en beskrivelse og vurdering af de forhold, der danner baggrund for anbefalingerne. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilkudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer, består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, regnskab, årsberetning og arbejdsplan samt museets indberetning til Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". Desuden indgår kvalitetsvurderingsmødet på museet med deltagelse fra museets bestyrelse og hovedtilkudsyder, der ofte er museets hjemkommune.

Museets forskning vurderes på baggrund af en faglig evaluering foretaget af det relevante faglige råd under Kulturstyrelsen.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed ud fra fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturstyrelsens vurdering og anbefalinger samles i en rapport, der bilagt forskningsevalueringen sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturstyrelsens anbefalinger. Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

1 år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.

MEDIEMUSEET

Mediemuseet er et statsanerkendt kulturhistorisk museum, der beskæftiger sig med mediernes historie. Museet har ansvar for at belyse tilstande og forandringer inden for den grafiske branche, den trykte presse og de elektroniske medier.

Mediemuseet er en selvejende institution. Museet udspringer af Museumsforeningen for Dansk Pressemuseum og Arkiv, der blev oprettet i 1954, og museumsforeningen for Danmarks Grafiske Museum fra 1981. Museet blev statsanerkendt i 1990 og fik i 2003 navnet Danmarks Mediemuseum.

Odense Kommune er museets hovedtilskudsyder.

Nøgletal for museet

Museet havde 27.773 besøgende i 2010.

Museets samlede indtægter i 2010 var 13.807.124 kr. Tilskuddet fra kommunen var i alt på 9.938.820 kr. og statstilskuddet var på 2.337.036 kr. Fra foreninger og faglige organisationer fik museet ca. 0,5 mio. kr. Museet havde egne indtægter på 1.031.029 kr.

I 2010 rådede museet over 19 årsværk, hvoraf 5 var videnskabelige årsværk.

KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Mediemuseet er velfungerende, og at museets opgavevaretagelse er tilfredsstillende. Særligt museets arbejde med og udvikling af formidling i de senere år er særdeles vellykket. De har fokus på differentiering gennem forskningsbaserede formidlingsformer, nye medier, aktualitet og brugerinddragelse, herunder særligt af unge.

Museet har dog en række udfordringer, der særligt vedrører museets indsamling, bevaring og forskning.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag, organisation, ledelse og fremtid

Arbejdsgrundlag

Museet har den mission at give danskerne en kritisk indsigt i og forståelse for mediernes betydning for samfundsudviklingen og den enkelte borgers hverdag. Museets vision er at være mediehistoriske ekspert og det museum, danskerne opsøger for at få viden om og forstå både fortidens, nutidens og fremtidens medier. Det indgår i visionen at gøre publikum til kritiske og reflekterende medieforbrugere.

I museets vedtægter er ansvarsområdet emnemæssigt afgrænset til at belyse tilstande og forandringer inden for den grafiske branche, den trykte presse og de elektroniske medier. Ansvarsområdet er ikke nærmere defineret for så vidt angår tid og geografi.

Museet indgår i en driftsaftale med Odense Kommune og bidrager til kommunens kulturpolitiske visioner ”At lege er at leve”. Det fremgår af driftsaftalen, at museet arbejder med udgangspunkt i Odense, men geografisk dækker hele Danmark.

Organisation

Mediemuseet er en del af Brandts Klædefabrik sammen med to andre institutioner; Museet For Fotokunst og Kunsthallen Brandts. De tre institutioner udgør selvstændige juridiske enheder under fællesskabet Brandts Klædefabrik. Fællesskabet omfatter fælles personale, en administrativ enhed og en publikumsenhed (formidlingscenter). Museet oplyser, at samarbejdet mellem de tre institutioner er velfungerende, og at Brandts Klædefabrik udgør en relevant institutionel ramme om fællesfunktionerne.

Ledelse

Museet har en bestyrelse på 12 medlemmer, hvoraf de 2 er kvinder. Odense byråd udpeger tre medlemmer og Odense Bys Museer, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Grafisk Arbejdsgiverforening, HK-Privat, Danmarks Radio, TV2, Danske Dagblades Forening, Dansk Journalistforbund og Syddansk Universitet udpeger hver ét medlem. Medlemmerne er ikke udpeget på baggrund af særlige kompetencer, men i nogen grad ud fra et interessentforhold. Museet oplyser, at bestyrelsen dog for nærværende rummer relevante kompetencer i forhold til en professionel drift og udvikling af museet.

Kulturministeriet har i 2011 udsendt publikationen ”God ledelse i selvejende kulturinstitutioner”. Baggrunden for anbefalingerne er stigende krav til ledelsen af kulturinstitutioner. Anbefalingerne skal styrke bestyrelser og direktioner i forhold til at løfte de ledelsesmæssige opgaver og det ansvar, som loven og bekendtgørelsen pålægger dem samt understøtte, at tilskudsmodtagere løser offentligt finansierede opgaver professionelt, kompetent og effektivt. Kulturministeriets mål med anbefalingerne er, at kulturinstitutionernes ledelse sætter sig ind i anbefalingerne og tager dem i anvendelse med de nødvendige tilpasninger til institutionens forhold.

Fremtid

Odense Kommune har taget initiativ til at klarlægge muligheder og begrænsninger for en fusion af byens større kunst- og museumsinstitutioner. I denne sammenhæng overvejes Mediemuseet sammenlagt med Odense Bys Museer. En afklaring heraf forventes i løbet af 2012. Museet indgår konstruktivt i disse overvejelser med henblik på sikring af museets faglige profil.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har udarbejdet en mission og vision, der angiver en faglig og strategisk ramme for museets virke
- at museet indgår i et relevant og velfungerende institutionsfællesskab i regi af Brandts Klædefabrik
- at museets bestyrelse rummer relevante kompetencer i forhold til en professionel drift og udvikling af museet
- at museet indgår konstruktivt i kommunens overvejelser om fusion af byens større kunst- og museumsinstitutioner.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets ansvarsområde ikke er geografisk og tidsmæssigt afgrænset i museets vedtægter.

Derfor anbefaler Kulturstyrelsen:

- at museet, næste gang vedtægterne skal revideres, skærper sin profil ved at medtage en afgrænsning af museets ansvarsområde inden for både geografi og tid
- at bestyrelsen for Mediemuseet følger Kulturministeriets anbefalinger om god ledelse, herunder at bestyrelsen løbende vurderer sin sammensætning, og hvilke kompetencer den skal råde over for bedst muligt at kunne understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet
- at museet fortsat indgår konstruktivt i overvejelserne om fusion.

Ressourcegrundlag

Økonomi

Museets samlede omsætning på 13,8 mio. kr. – målt ved de samlede bruttoudgifter i 2010 – placerer museet i den midterste tredjedel af landets statsanerkendte museer.

Museet betegner sin økonomi som anstrengt. Museets økonomi er udfordret af omkostningstunge investeringer i nyeste teknologi, herunder særligt materielle anlægsaktiver (Mediemixeren), samt udgifter til udvikling og vedligehold. på nuværende tidspunkt. Økonomien er ligeledes udfordret af faldende indtægter fra blandt andet foreninger og faglige organisationer. Museet vil fremover skulle forholde sig til et strammere budget og må derfor i højere grad foretage prioriteringer samt ansøge midler fra sponsorer og fonde.

Personale

I 2010 rådede museet over 19 årsværk, heraf 14 på museet og 5 tilknyttet fællesfunktioner i Brandts Klædefabrik. Af de i alt 19 årsværk er 5 videnskabelige. Årsværkene på museet omfatter 3 museumsinspektører, heraf 1 ph.d. studerende, 3 teknikere (it-medarbejder, forvalter og rengøring) 5 i tidsbegrænset ansættelse (løntilskudsordning e.l.) og 2 udført af frivillige. Årsværkene i Brandts Klædefabrik omfatter ca. 4 i den fælles administration og 1 1/3 i publikumsenheden og formidlingscenteret.

Museet skal være opmærksom på lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og den tilhørende bekendtgørelse, der indeholder regler om mulighederne for at ansætte ledige i job med løntilskud. De almindelige betingelser for ansættelse i løntilskud er bl.a., at antallet af personer med løntilskud maksimalt må udgøre 1 person for hver 5 ordinært ansatte.

I 2010 brugte museet ca. 70 % af budgettet på personale.

Bygninger

Museet lejer sig ind i Brandts Klædefabrik. Desuden lejer museet magasinfaciliteter på fire forskellige lokaliteter, hvoraf de tre er ressourcekrævende. Museet modtager huslejererefusion fra Odense Kommune for nogle af lejemålene. Museet benyttede i 2010 ca. 15,6 % af museets budget til bygningsdrift og -vedligehold. Mediemuseet har været med i forhandlinger med andre museer på Fyn om et nyt fællesmagasin, men der foreligger ingen konkrete planer herfor endnu.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets økonomi er udfordret af faldende indtægter og omkostningstunge investeringer
- at museet ud af 19 årsværk kun råder over 5 videnskabelige til varetagelse og udvikling af de museumsfaglige opgaver
- at museet lejer ressourcekrævende magasinfaciliteter, der bevirker, at museet må anvende godt 15 % af museets budget til bygningsdrift og -vedligehold.

Derfor anbefaler Kulturstyrelsen:

- at museet arbejder for at tilvejebringe et økonomisk grundlag, der kan sikre og udvikle museets tilfredsstillende opgavevaretagelse
- at museet sikrer, at personalesammensætningen understøtter museets arbejde med de faglige, lovbestemte opgaver inden for ansvarsområdet, herunder en prioritering af fastansat videnskabeligt personale, der kan bidrage til en professionel varetagelse og udvikling af museets opgaver

- at museet arbejder for at reducere antallet af ressourcekrævende magasin-lejemål.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

Museet har, som led i kvalitetsvurderingen, indsendt sine forskningspublikationer for de seneste fire år med henblik på en forskningsevaluering. Repræsentanter fra Nyere Tids Kulturhistoriske Råd har evalueret museets forskning.

Publikationerne består af et bidrag til en tysk antologi om avisens historie, et bidrag til et dansk oversigtsværk om skriftens historie, en artikel til et nordisk tidsskrift for museologi, samt et bidrag til en dansk antologi om brugen af interaktive medier i museets formidling.

De to første bidrag behandler udvikling i bogtrykkets historie, mens de to sidste bidrag undersøger mulighederne for at udvikle interaktiv museumsformidling på grundlag af digitale medier.

Alle fire forskningsbidrag betegnes som relevante, forskningsbaserede undersøgelser i relation til museets ansvarsområde og fremlagte arbejdsplaner. To af publikationerne betegnes som forskning i henhold til det almene forskningsbegreb, mens de to andre karakteriseres som deskriptive, kritisk reflekterende undersøgelser.

Der er samlet set tale om en begrænset forskningsproduktion de forgangne 4 år, som ifølge museet primært skyldes, at der i perioden er prioriteret personaleressourcer til udvikling og fornyelse af museets formidling og basisudstilling.

Museet indgår i faglige netværk og forpligtende forskningssamarbejder med andre museer og videninstitutioner i indland og udland. Museet indgår i øjeblikket i et formaliseret forskningssamarbejde med blandt andet LARM (Audio Research Archive) og med et snart gennemført PhD-uddannelsesforløb i projektet DREAM (Danish Research Centre on Education and Advanced Media Materials).

Museet har ikke en nedskrevet forskningsstrategi, der kan danne ramme for en prioriteret udvælgelse af temaer indenfor ansvarsområdet og grundlag for museets øvrige faglige virksomhed.

Det er tilfredsstillende:

- at museet bedriver forskning i henhold til det almene forskningsbegreb
- at museet indgår i faglige netværk og samarbejder med relevante forskningsinstitutioner om sin forskning.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en forskningsstrategi.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet på 4 år kun har produceret 2 forskningspublikationer.

Derfor anbefaler Kulturstyrelsen:

- at museet udarbejder en forskningsstrategi for museets samlede ansvarsområde, der kan bidrage til en mere tydelig forskningsprofil for museet og danne grundlag for museets øvrige faglige virksomhed. Strategien skal omfatte en prioriteret udvælgelse af temaer indenfor ansvarsområdet og relevante forskningsaktiviteter. Strategien skal tillige omfatte museets plan for tilvejebringelse af ressourcer til forskning, forskningssamarbejder, publicering og kompetenceudvikling med henblik på at sikre forskningens niveau og kvalitet.

Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

Museets genstandssamling er særdeles omfattende. Den bærer præg af, at museet baserer sin indsamling på ønsket om en repræsentativ og typologisk komplet samling, frem for at dokumentere, hvad der har haft væsentlig indflydelse på udviklingen inden for museets ansvarsområde. Museet har i 2010 indsamlet 2.500 genstande.

Museet har en indsamlingspolitik, der rummer formuleringer af relevante, fagligt reflekterede problematikker, der danner grundlag for museets ønsker for indsamlingen. Disse problematikker bør fremgå af museets forskningsstrategi, og derigennem danne grundlag for museets indsamling.

Museet er påbegyndt et samarbejde med andre europæiske beslægtede samlinger om indsamling på området.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet indsamlingspolitik
- at museet har koordineret sin indsamling på europæisk plan.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets indsamlingspolitik og indsamlingspraksis ikke udspringer af museets forskning
- at museet indsamler genstande i så stort omfang, som tilfældet er.

Derfor anbefaler Kulturstyrelsen:

- at museet fokuserer sin indsamlingspolitik, så den kan understøtte en praksis med en aktiv, restriktiv og fagligt reflekteret indsamling, der udspringer af museets forskning.

Registrering

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID). Registrering er elektronisk lagring af kulturarvsdata (billede, registreringsdata og tekst) i databaser. Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

Museets samling omfatter i alt ca. 89.000 genstandsposter, hvoraf 70 %, ifølge museet, er registreret. Kun 10 % af samlingen er indberettet til de centrale kulturarvsregistre.

Af museets handlingsplan for registrering fremgår det, at museet skal have afsluttet sin overførsel af de gamle registreringer til Museernes Samlinger i 2013. Museet giver udtryk for, at det følger sin handlingsplan for indberetningen til centralregistre og vurderer, at kunne afvikle efterslæbet inden for tidsfristen.

Museet har nedskrevne retningslinjer for registreringen, der blandt andet sikrer, at museets museumsfaglige begrundelser for accessionen indgår i registreringen. Museet arbejder på at få dokumenteret sin hidtidige registreringspraksis.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har nedskrevne retningslinjer for sin registrering og arbejder på at få dokumenteret sin registreringspraksis.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet kun har registreret 70 % af sin samling
- at kun 10 % af museets genstande er publiceret i Kulturstyrelsens centralregister "Museernes Samlinger".

Derfor anbefaler Kulturstyrelsen:

- at museet prioriterer at afsætte nødvendige ressourcer til at indhente sit registreringsefterslæb
- at museet prioriterer at færdiggøre sin lovpligtige indberetning til Kulturstyrelsens centralregistre i overensstemmelse med den aftalte handlingsplan.

Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

Mediemuseet råder over magasinfaciliteter på følgende lokaliteter:

- Claus Bremers vej 7, hvor museet har andel i Odense Bys Museers magasiner
- Nærmagasin i Musikbibliotekets kælder
- Stenhuggervej, der er et privat lejemål
- Magasin Bækholmskolen – tidligere frugtlager, portrum, skur

Magasinerne er, som led i kvalitetsvurderingen blevet gennemgået af Odense Bys Museers bevaringsafdeling og niveauet spænder fra gode til uegnede opbevaringsforhold. Bevaringsrapporten påpeger en lang række uhensigtsmæssige forhold, særligt ved magasinet på Stenhuggervej. Det drejer sig blandt andet om temperatursvingninger, fugtskader, sikringsforhold og vandførende rør. Hertil kommer, at der er tale om privat lejemål med kort opsigelse.

Mediemuseet har andel i fire klimatiserede containere i Odense Bys Museers magasin, hvor opbevaringsforholdene er gode. I Musikbibliotekets kælder er der en række anbefalinger i forhold til blandt andet opbevaring af museets negativsamling.

På Bækholmskolen er magasinerne i det tidligere frugtlager acceptable. Derimod er det tilhørende skur og portrum uegnet til bevaring af museumsgenstande.

For så vidt angår forholdene i museets udstilling, konkluderer bevaringsrapporten behov for bedre styring og justering af luftfugtighed og lysforhold.

I "Danske museer i tal" anfører museet, at 95 % af museets genstande er i formidlingseget tilstand. 4 % er i stabiliseret tilstand, mens de resterende 1 % er enten behandlingskrævende eller i svært skadet tilstand.

Museet er udfordret af den omfattende og forskelligartede genstandssamling fra tunge trykkemaskiner til tryksager, som kræver meget magasinplads.

Museet har ikke en samlet prioriteret plan for bevaringsindsatsen.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har andel i gode opbevaringsforhold ved Odense Bys Museers magasin
- at museets samling er i god stand, herunder at 95 % af museets genstande er i formidlingseget tilstand.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en prioriteret plan for sin bevaringsindsats.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet har magasiner, som er uegnede til opbevaring af museumsgenstande.

Derfor anbefaler Kulturstyrelsen:

- at museet gennemfører en samlingsgennemgang med henblik på at fokusere samlingen på de dele, der har forskningsmæssig værdi i forhold til ansvarsområdet
- at museet i forlængelse af samlingsgennemgangen udarbejder en prioriteret plan for samlingens bevaring, herunder såvel den præventive som den udbedrende bevaringsindsats
- at museet søger tilladelse til at udskille de genstande, der mangler forsknings- og formidlingsmæssig værdi i forhold til ansvarsområdet og museets faglige vision.
-

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

Museets udstillingssted er på Brandts Klædefabrik. I 2010 havde museet et besøgstal på 27.773.

Museet har siden 2001 arbejdet målrettet på en fornyelse af museets formidling og nyopsætning af museets basisudstilling. Til grund herfor ligger forskningsbaserede undersøgelser af mulighederne for at udvikle interaktiv museumsformidling på grundlag af digitale medier samt brugerinddragelse (et konkret undervisningsforløb ved museet har eks. resulteret i en udstilling – ”Ordet er frit”).

I 2006 åbnede afsnittet ”Massemediernes gennembrud” (er nu under revision). I 2010 åbnede Mediemixeren – det digitale center – hvor brugerne aktivt deltager i blandt andet produktion af tv, radio og film.

Et specialbibliotek er indrettet i tilknytning til udstillingen.

Mediemuseets nye basisudstilling er under opbygning og forventes at åbne medio 2012. Den nye udstilling skal give brugerne kritisk indsigt i og forståelse for mediernes betydning for samfundsudviklingen. Den historiske gennemgang af udviklingen vil tage udgangspunkt i magthavernes brug af medierne, og det tematiske fokus vil være på diskussionen om de såkaldt ”skadelige medier”, ytringsfrihed og den selvscenesættende virkelighed. Et medieværksted og tv-studie er indrettet med henblik på brugernes egen aktive deltagelse. Det fælles Formidlingscenter i Brandts Klædefabrik og museets ph.d-studerende i digital formidling inddrages i etablering af den ny basisudstilling.

Museet har tillige anden formidlingsaktivitet i og uden for museet. I 2010 havde museet 3 særudstillinger og ca. 30 foredrag, heraf 6 med et særligt outreach-perspektiv, samt turnerende udstillinger, udstilling i Politikens Hus i København, foredrag ved kongresser og Folkeuniversitetet.

Museet udvikler undervisningsaktiviteter, som er tilpasset uddannelsesinstitutionernes aktuelle undervisningspraksis, læreplaner og trinmål. Undervisningstilbuddene er målrettet hhv. børnehaver, grundskoler, gymnasier, erhvervsskoler mv. Ca. 158 skoleklasser modtog museets undervisningstilbud i 2010, heraf var ca. halvdelen fra grundskolen og den anden halvdel fra ungdomsuddannelser. I 2010 har mere end 3.500 elever og studerende deltaget i værkstedsforløb i medieværkstedet og i tv-studiet.

Museets formidlingstiltag udarbejdes i tæt samarbejde med det fælles Formidlingscenter, hvortil er knyttet formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse, der indgår i relevante faglige formidlingsnetværk.

Museet har særlig fokus på målgruppen 14 til 24-årige. Resultatet af den nationale brugerundersøgelse viser, at Mediemuseet har markant flere unge brugere i alderen 14-24 år end gennemsnittet på landets øvrige museer.

Museet har ingen nedskrevet strategi for sit samlede formidlingsarbejde.

Mediemuseet er udfordret af rettighedsproblematikken. De arbejder målrettet i forhold til Copydan og andre rettighedshavere for at opnå de aftaler, der er nødvendige for museets formidling af ophavsretligt belagte medier.

Mediemuseet er ligeledes udfordret af, at den formidlingsform det har valgt forudsætter tilstedeværelse af teknisk personale og derfor er bekostelig i drift.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet arbejder differentieret og forskningsbaseret gennem varierede og tidssvarende formidlingsformer
- at museet arbejder med brugerinddragelse i såvel udvikling af formidlingen som brugernes aktive deltagelse i formidlingsaktiviteter
- at museet har undervisningstilbud til differentierede målgrupper, der er tilpasset trinmål og læreplaner, og som benyttes i stort omfang

- at museet har succes med at nå målgruppen 14-29-årige
- at museet indgår i relevante netværk om udvikling af sin formidling

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en strategi for sin samlede formidlingsindsats.

Derfor anbefaler Kulturstyrelsen:

- at museet udarbejder en strategi for sin samlede formidlingsindsats, der sikrer, at museet opretholder og videreudvikler det høje niveau for sin formidling og fortsat arbejder differentieret, forskningsbaseret og brugerinddragende med varierede og tidssvarende formidlingsformer rettet mod forskellige målgrupper. Strategien skal tage afsæt i den nationale brugerundersøgelse og øvrig viden om brugerne samt omfatte museets plan for tilvejebringelse af ressourcer, formidlingsfaglig erfaringsudveksling, viden-delning og samarbejder med relevante aktører samt kompetenceudvikling med henblik på at sikre formidlingsindsatsens niveau, kvalitet og udvikling.

KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ MEDIEMUSEET

Kvalitetsvurderingsbesøget på Mediemuseet fandt sted den 1. december 2011.

Fra museet deltog:

- Direktør Ervin Nielsen
- Forvalter Kenneth Hviid
- Bestyrelsesformand Palle Rosendahl
- Leder af formidlingscentret Leslie Schmidt
- Formidlingsinspektør Lise Kapper
- Konservator Jens Aagaard, konservator Odense Bys Museer

Fra Odense Kommune deltog:

- By- og Kulturforvaltningen, kulturkonsulent Karin Dyhre

Fra Kulturstyrelsen deltog:

- Souschef Kathrine Lehmann
- Specialkonsulent Eske Wohlfahrt
- Konsulent Bobo Krabbe Magid.

På kvalitetsvurderingsbesøget blev følgende steder besigtiget:

- Magasin Bækholmskolen – frugtlager, portrum, skur
- Magasin Stenhuggervej
- Magasin ”Claus Bremers vej 7”
- Musikbiblioteket
- Brandts Klædefabrik

BILAG 1:

Forskningsevaluering af Danmarks medie Museum, Nyere Tid

Vurderingen er foretaget af lektor, dr. Phil Michael F. Wagner, Historiestudiet, Aalborg Universitet og formidlingsleder Ph.d. Camilla Mordhorst, Københavns Museum.

Til vurderingen er indleveret følgende:

1. Ervin Nielsen: Die Presse am langen Zügel des Staates. Die frühen dänischen und norwegischen Zeitungen 1634 - 1770. in M. Welke, J. Wilke, hrsgb.: *400 Jahre Zeitung. Die Entwicklung der Tagespresse im internationalen Kontext*, Mainz 2008.

2. Ervin Nielsen: Den trykte skrifs historie i Danmark. Kapitel *Dansk Sproghistorie*, 2011 (in press).

3. Christian Hviid Mortensen, Vitus Vestergaard: The Media Mixer: User Creativity through Production, Demonstration and Reconstruction of Digital Media Content. *Nordisk Museologi*, 1: 2011.

4. Christian Hviid Mortensen, Vitus Vestergaard: Ordet er frit- og dit. K. Drotner, mfl. (red.): *Det interaktive Museum*. Frederiksberg, 2011.

Karakteristik

Publikationerne består af et bidrag til en tysk antologi om avisens historie (1), et bidrag til et dansk oversigtsværk om skriftens historie (2), en artikel til et nordisk tidsskrift for museologi (3), et bidrag til en dansk antologi om brugen af interaktive medier i museets formidling. De to første bidrag behandler udvikling i bogtrykkets historie, men de to sidste bidrag undersøger mulighederne for at udvikle interaktiv museumsformidling på grundlag af digitale medier. I det følgende behandles hvert nummer for sig.

Vedrørende (1) er der tale om en artikel, der fremstiller udviklingen af avisvæsenet i Danmark under den tidlige enevælde. Fremstillingen starter ved den tidligst bevarede danske kilde til avishistorien fra 1634, og slutter med Struensees totale ophævelse af presseens censure i september 1770. Artiklen er udkommet i en tysk antologi, der handler om dagspressens historie i international

kontekst. Det opfylder kravet om internationalisering af forskningen. Teksten rummer stor indsigt og bringer en stor mængde oplysninger om emnet baseret på en sammenfatning af den eksisterende forskningslitteratur. Artiklen afsluttes med en samlet betragtning over udlandets indflydelse på udøvelse af censuren i den danske dagspresse. Teksten er annoteret, og den placerer sig fint i en forskningsmæssig sammenhæng, som en kritisk oversigt over den eksisterende forskning på området. Publikationen opfylder på bedste vis kravene til Kulturministeriets almene forskningsbegreb, der følger standardpraksis i forhold til international forskningsvurdering.

Vedrørende (2) er der tale om et kapitel omhandlende den trykte skrifts historie i Danmark, der skal indgå i en samlet fremstilling af dansk sproghistorie, som netop er under udgivelse. Kapitlet bygger på en opfattende læsning af den eksisterende faglitteratur om emnet, herunder inddrages også en del ældre litteratur til belysning af emnet. Der tale om et udmærket forskningsarbejde, som desværre ikke dokumenteres og derfor heller ikke kan vurderes i fuld udstrækning i den indleverede form. Det skyldes henvisninger til 50 illustrationer af skrifttyper, keglesnit m.m. som kun er omtalt i teksten, men ikke er medtaget i det foreliggende manuskript. Bortset fra, at dette er et handicap i formidlingsmæssig henseende, så kan man af billedteksterne, som er vedlagt i appendix, næsten slutte sig til, at det ikke mindst er ved indsamlingen af dette righoldige illustrationsmateriale, at den originale forskningsindsats for alvor må være kommet til udfoldelse. Der er dog tale om et stykke yderst kompetent forskningsarbejde, også bedømt i den foreliggende form.

Vedrørende (3) er der tale om en kritisk reflekterende præsentation af mediemuseets nye mediecenter Mediemixeren, hvor publikum kan bruge digitale medier til selv at skabe deres egne produktioner. I artiklen redegøres for overvejelserne bag det publikumsinddragende formidlingstiltag med udgangspunkt i begrebet ”re-mixing”, kendt især fra Youtube, hvor brugerne skaber nye medieproduktioner ved at skabe nye udtryk på eksisterende materialer, snarere end skabe medieproduktioner fra bunden. Dernæst beskrives mediecentres målsætning, dets elementer og dets udfordringer, både i form af problemer med copyright og tekniske problemer. Publikationen er primært rettet mod den øvrige museumsverden, og kun sekundært mod forskningsfeltet inden for new media og brug af digitale medie, idet den eksisterende litteratur og teoridannelse her inden for kun i mindre grad inddrages og diskuteres.

Vedrørende (4) er der tale om en beskrivelse af en af museets formidlingstiltag, hvis formål var at få brugeren til at diskutere og tage stilling til en aktuel debat. Tiltaget var inspireret af de såkaldte "Hot spots", som er et internationalt koncept inden for museumsverden, hvor museerne sætter spot på dagsaktuelle og kontroversielle debatter. Artiklen beskriver en installation, hvor mediemuseet tog udgangspunkt i diskussionen, om det skal være lovligt med animeret/ tegnet børnepornografi. Til formålet viste museet nogle erotisk japanske tegneserier inden for genren manga og anime. Artiklen fremlægger pressens og publikums reaktioner og diskuterer, hvorfor udstillingen fik så meget opmærksomhed, og hvordan de besøgendes kommentarer dels reagerer på pressens fremlæggelse og dels på det fremlagte materiale. Reaktionen gik derfor snarere på det, de besøgende så og havde hørt, end på emnet animeret børnepornografi generelt. Artiklen rummer en fin analyse af det konkrete forløb og brugernes diskussion og peger på en meget interessant teoretisk og museumsrelevant diskussion om forholdet mellem form og indhold, som dog kun i mindre grad udfoldes. Ligeledes kunne det have været interessant, om forfatterne havde perspektiveret deres analyse i forhold til andre lignende eksempler på "hot spots"-udstillinger og den tilknyttede brugerfeedback. Artiklen er imidlertid fortrinsvis koncentreret om det fremlagte eksempel, og den kan således beskrives som en reflekterende fremlæggelse af et innovativt museumsformidlingstiltag, primært målrettet kollegaer inden for museumsverdenen.

Konklusion og anbefaling

Alle fire fremsendte forskningsbidrag må karakteriseres som værende relevante forskningsbaserede undersøgelser i relation til museets genstandsfelt og fremlagte arbejdsplaner. Især de to først beskrevne kan beskrives som forskning inden for det almene forskningsbegreb, men de to sidstnævnte primært må betragtes som deskriptive kritisk reflekterende undersøgelser, der med fordel og på sigt kunne suppleres af dybere forskningsundersøgelser, der referer til en bredere felt især inden for den mediedigitale formidling og reception. Dette kan man have forventninger til, da den ene medarbejder er gang med et længere forskningsforløb inden for dette felt. Vi vurderer, at der er tale om en forholdsvis lille forskningsproduktion, der er forfattet af museets fasttilknyttede medarbejdere, og hvoraf en del indgår i et resværdigt formaliseret forskningssamarbejde med andre relevante forskningsinstitutioner, blandt andet LARM (Audio Research Archive) og med et snart gennemført PhD-uddannelsesforløb i projektet DREAM. (DREAM står for Danish Research Center on Education and Advanced Media Materials, og er tilknyttet Medievidenskab, Syddansk Universitet).

Den udførte forskning falder fint i tråd med museets fremsendte arbejdsplaner. De fremsendte bidrag behandler også emner, som klart falder indenfor museets ansvarsområde, og der er, i overensstemmelse med museets såkaldte fokusområder, både lagt vægt på den ældre og den nyere del af perioden. Vi vurderer, at denne fokusering, hvor især opmærksomheden på et forskningsmæssigt bredt emne som interaktive medier er både særdeles relevant og velvalgt. Det er således også rosværdigt, at denne profilering af museets forskning er solidt forankret i museets faste medarbejderstab.

Bidragene i (1) og (2) er problemorienteret, teoretisk velfunderet og baseret på systematisk brug af kilder og litteratur, mens de mere eksperimenterende bidrag i (3) og (4) udfolder konkrete formidlingstiltag og undersøger disse kritisk og reflekterende. Alle bidrag afspejler dog, at emnerne udforskes grundigt, koncentreret og systematisk. Den udførte forskning er perspektivrig og formidler interessant viden i en bredere historisk forstand. Dertil skal lægges, at forskningens fokusering angår emner, der er relevante set fra mange synsvinkler også generelle museumsfaglige, og som i øvrigt hidtil har været sparsomt behandlet i den historiske forskning.